

Liet izhaja ob sobotah. Posamezna številka 25 lir,
zaostale številke dvojno. Naročnina: celoletna 1100,
polletna 600, trimesečna 350, mesečna 90 lir. Oglasi:
30 lir mm v širokosti 1 stolpca, plačajo se vnaprej

Prvi kongres Avtonomne tržaške federacije KPI v znamenju borbe za mir, demokracijo in obnovo Trsta Manifestacija nezrušljivega bratstva med Slovenci in Italijani

X. kongres KPI

Tudi se bo pričel IX. kongres Komunistične partije Italije. Med pripravo na ta kongres je spadal tudi kongres Avtonomne tržaške federacije. Kongres največje komunistične partije v kapitalističnem svetu se bomo tokrat prvič deležili kot izvoljeni delegati.

I. kongres naše Federacije je, mogoče, pomenil odločilen korak naprej v izpolnjevanju linije, ki je izšla iz VIII. kongresa, v konkretnem položaju, ki obstaja na Tržaškem ozemlju, za ustvaritev množične partije. Na našem kongresu se je vršila zelo široka in poglobljena delovna razprava kot kdajkoli. Z veliko zrelostjo in enotnostjo so se obravnavala razna vprašanja, kot npr. vprašanje ezulov, srednjega sloja, o akcijskih gledeh na monopolov.

Prav ta nov duh pri večini kongresistov je doletel tisk aprioristično odpravljal in ker ni dočel »presenečen«, je prišel do zaključka, da na našem kongresu ni bilo nič novega.

Možno je, da omenjeni korak zamenjuje naš kongres na način delovanja ter razpravljanja v naši partiji, z onim, ki obstaja v strankah, ki jih dobro poznamo in ki postavljajo kot temelj svoje politike izbiro položajnih in dobro izračunanih mest, zaradi česar je postal Trst pozorišče vedno bolj mučnega odpravljanja vlog aktivizma in karizma, klientelizma in kopičenja funkcij, ki ne delajo nobene časti, kar pravi temu, da so do omenjenih osebe nepogrešno na vsaki kandidatski listi za pravne svete, v raznih ustanovah, združenjih itd. Prav gotovo se diskusija na našem kongresu ni razvijala po takem načrtu. Delavci in uradniki, obrtniki in kmetje, Italijani in Slovenci so ponesli na kongres živo besedo Trsta in ozemlja, besedo zaskrbljenosti in perspektiv za gospodarsko poživitev, povezano s politiko miru in sodelovanju z vsemi deželami ter za ustanovitev nove demokratične večine v deželi.

Tudi drugi so si zaželeli, da bi našli kaj za svoje pripombe glede našega kongresa, četudi samo to, da se nismo zanje zmenili in da nismo preučevali dolžne stvarnosti. Naravno je, da je bil to naš kongres nekega drugega sil ali strank in ideologije, ki se niso tesno povezani po izvoru in prepričanju. Krščanska demokracija je s svoje strani nekoliko zaskrbljena prav zaradi si. tokega pogleda na pojave najstarejših socialnih slojev Tržanov in stvarnosti dežele, na perspektive, nase delovanja, v pogledu vedno širših konvergenca in zavezništva za doseg skupnih ciljev.

Toda demokristjansko vodstvo ni še odpravilo stališč, ki so na celi črti škodljiva, ni odpravilo premišljenega antikomunizma in odklanja z dvomljivo naglase vsako možnost razenja. In medtem so univerzitetni študentje nje-

- Naša partija na tem ozemlju je bila vedno partija Slovencev in Italijanov, ki so bili združeni v miru in vojni, v borbi proti vsem nacionalizmom, zatiranju in izkoriščanju
- KPI dosledno brani pravice Slovencev, ki živijo v mejah Italije

I. kongres Avtonomne tržaške federacije KPI se je začel v petek, dne 15. januarja zvečer; nadaljeval pa se je v soboto in zaključil v nedeljo zvečer. Kongres sta otvorila tovariša Millo Gastone in Luciano Padovan. Po običajnih formalnostih sta prevzela predsedstvo kongresa tovariša Vidali in Marina. Tovariš Vidali je v svojem otvoritvenem govoru poudaril zlasti naslednje:

«Po mnogih letih smo tokrat prvič ponovno zbrani na kongresu Avtonomne tržaške federacije Komunistične partije Italije. Naša zgodovina zadnjih 15 let je precej drugačna od zgodovine ostalih pokrajin Italije. Zato je drugačen tudi razvoj delavskega gibanja in naše organizacije. Naša federacija si prizadeva, da v resnici postane sestavni del velike italijanske partije, da odpravi tiste pomanjkljivosti, ki ovirajo našo federacijo pri svojem delovanju v borbah. Potrebno je, da se naša partija na Tržaškem ozemlju še bolj razširi in učvrsti.»

Tovariš Vidali je s posebnim poudarkom med drugim naglasil tudi sledeče:

«Kongresa se udeležujejo tako italijanski kot slovenski tovariši, zakaj naša partija na tem ozemlju je bila vedno partija Italijanov in Slovencev, ki so bili neločljivo združeni v miru in vojni, v legalni in ilegalni, proti vsem nacionalizmom, v borbah proti narodnemu zatiranju in proti izkoriščevalcem. Naša partija je vedno z vso odločnostjo branila in brani pravice slovenskega prebivalstva.»

Takoj nato je spregovorila tovariša Marina ter med drugim poudarila:

«I. kongres naše federacije se vrši v času, ki ga označujejo novi pogoji, tako v mednarodnem kot v krajevnem in vsedržavnem okviru. Ti pogoji so pozitivni za naše delovanje. Tudi v teh pogojih je borba za mir in splošno razorožitev ter posledno uveljavljanje mirovljubnega sožitja, najplemenitejša borba vsega človeštva.»

Nadalje je tovariša Marina ožigosala podvige nacističnih ostankov, ki v zadnjem času prihajajo na dan ter obsodila rasizem. V nadaljevanju pa je poudarila:

«Tudi naše ljudstvo, tudi Slovenci spadamo med tiste narode, ki so dali v odporiškem gibanju svoj delež. Zaveš slovenskega ljudstva na Tržaškem je dozorela že

za časa prve svetovne vojne, ko je tukajšnje gibanje prešlo v roke delavskega razrevizionističnim odlokom.» Svoj nagovor je tov. Marina zaključila s pozivom slovenskim tovarišem, naj dajo svoj delež v borbi za moderno partijo delavskega razreda in zato da se ustvari tudi pri nas nova socialistična družba.

Otvoritvenemu delu kongresa in govoru, ki ga je imel v soboto tovariš Novella, so poleg delegatov in povabljenih članov naše partije, prisostvovali tudi predstavniki italijanske socialistične stranke, Neodvisne socialistične zveze ter predstavniki tiska in radija.

Po govoru tovarišice Marine, je sledilo poročilo, ki ga je podal sekretar

Predsedstvo kongresa naše Federacije

federacije tov. Paolo Sema. To poročilo v strnjeni obliki objavljamo na drugi in na četrti strani lista. Našemu kongresu so prisostvovali tudi predstavniki bratskih federacij iz Gorice, Vidma in Pordenona, poslanec Franco iz Tržača ter tovariš Agostino Novella, član osrednjega vodstva KPI iz Rima, ki je imel v soboto zvečer prekrasen govor, ki ga na drugem mestu objavljamo skoraj v celoti.

Govor tovariša Novelle člana vodstva KPI na kongresu naše Federacije

- ♦ Pogoji za doseg bistenega preokreta politike doma in v svetu
- ♦ O položaju v našem mestu
- ♦ Trst mora biti predvsem mesto miru

Tovariši in tovarišice!

V imenu vodstva KPI in v svojem osebnem imenu se obenem zahvaljujem za vaše bratske in tople pozdrave, ki jih potom mene pošiljate vodstvu KPI.

V poročilu, ki ga je podal tovariš Sema, kakor tudi v diskusiji ste poudarili važnost tega našega kongresa. Poleg mnogih obstoječih problemov, ki jih imate v zvezi s tržaškim vprašanjem, z vprašanjem italijanskih in mednarodnih problemov, je ta kongres važen, ker je vaš prvi kongres po vrnitvi tržaških komunistov v vrste velike Komunistične partije Italije. V imenu vodstva KPI, vam želim izjaviti, da mi še posebno cenimo važnost tega, prvega kongresa, na katerem se tržaški komunisti združujejo z vsemi komunisti Italije. Ta naša ocpa pa je v naši prepričanosti tem globlje vkoreninjena, ker nam potek tega kongresa dokazuje popolno enotnost povezave tržaških z italijanskimi delavci, kakor tudi popolno enotnost povezave slovenskih z italijanskimi delavci v Trstu, dejstvo, ki bo privedlo do večje strnjnosti vseh delavcev, ki delujejo in se borijo proti italijanskemu kapitalističnemu režimu.

Nam tega smo na tem kongresu ugotovili popolno enotnost osrednjih in krajevnih vprašanj našega mesta z velikimi problemi celotne države.

Naša Partija bo imela svoj IX. vsedržavni kongres v trenutku posebne važnosti glede mednarodnih dogod-

kov, v dobi velikih ustvarjalnih dosežkov socialističnih dežel, velikih važnosti razvoja delavcev v kapitalistič-

ne in nujne naloge, za katere se borimo s ciljem, da bi njih ostvaritev v najkrajšem času dosegli.

Ali niso dejstva, ki jih mi postavljamo zgodovinska? V konkretnem položaju, ki se je v svetu in v naši deželi ustvaril, je naloga dokončno doseči politiko mednarodne pomiritve ter novo demokratično večino, za katero se delavski razred, delovni ljudje Italije morajo in morejo boriti z zaupanjem v njeno skorajšnjo ostvaretnost. Dve sta nalogi, ki odgovarjata splošnim zahtevam našega ljudstva in celotne dežele, in za kateri se že le-

ta borimo; zahtevi, ki že le-ta dušijo vsakodnevno življenje delovnih ljudi, naloge, ki so osnova političnih raziskovanj, izdelovanja politične linije, določanje konkretnih nalog, razmestitev odnosov sil v notranjosti naše dežele med silami, ki zastopajo konservativna in reakcionarna mnenja kapitalizma ter silami demokratičnega in socialnega nadredka. Gre za naloge, ki obenem odgovarjajo zahtevam in konkretni stvarnosti, ki je v gibanju. Po tej poti se svet že usmerja. Pri obeh vprašanjih ne začnemo iz nič, marveč ob obeh nalogah napreduje-

mo in pred nami so pogoji za hitrejšo doseg. Pogoji za naš napredek so predvsem naša volja za borbo, vztrajnost, zaupanje, naša borbenost, sposobnost ustvarjanja enotnosti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Mednarodna pomiritve napreduje: zelo težko je danes, tovariši, misliti na možnost povrnitve v položaj hladne vojne, ki smo ga poznali v prejšnjih letih. Dogodki, kot je potovanje Hruščeva v Ameriko, potovanje Eisenhowerja in Gronchija v Sovjetsko zvezo, so takega pomena, ki bistveno spreminjajo mednarodni položaj. S tem pa ni rečeno, da je pomiritev popolnoma zmagala v političnem življenju in v smeri-cah vlad in v državah; tudi ne pomeni, da napredek pomiritve ne bo ustvarjal mrzličnih dob, da ne bo prišlo tudi do nazadovanj. Na vsak način obstajajo možnosti za dokončno doseg bistenih sprememb, ki so že v teku in ki jih potrjujejo dejstva, kakor so v zgodovini narodov vedno pomenila preokret političnega vodenja v odnosih med državami.

Za mir je potrebna naša dejavnost, mednarodna pomiritve je predvsem zagotovljena po aktivni in pozitivni dejavnosti Sovjetske zveze, po njenih znanstvenih, ekonomskih in političnih uspehih. Veliki so uspehi, ki jih predstavljajo poleti na Lunu in proti drugim planetom, predvsem, če se globoko odražajo v človeku in nihče ne more zanikati, da ti uspehi pozitivno vplivajo in se bodo čedalje bolj odražali v ekonomskih, političnih in socialnih pridobitvah svetovskega ljudstva, tako, da se bo to ljudstvo z gotovostjo postavilo na čelo, ne samo znanstvenega in tehničnega napredka, ampak tudi na čelo ekonomskega in socialnega razvoja, v ustvarjanju nove dobe in novega življenja. To je tisto, ki do-loča nove smeri, ali pa je v razmišljanje vsem tistim, ki pošteno mislijo.

So dejstva, ki narekujejo napredek vsega človeštva.»

Obsodba antisemitizma

Delegati kongresa so enoglasno odobrili naslednjo resolucijo:

«I. kongres Avtonomne tržaške federacije KPI, medtem ko ponavlja protest, ki so ga izrazili tržaški komunisti proti zadnjim antisemitizmičnim manifestacijam v našem mestu, do katerih je prišlo vzporedno z enakimi rasističnimi manifestacijami v drugih mestih in državah, opozarja tržaško javno mnenje na resnost gornjih dogodkov, ki so sad ostankov nazizma. Z vse obsodbe vredno hinavščino so pristojne oblasti označile gornje manifestacije za delo »mačavev zidov«. V resnici pa gre za značilen izraz še vedno žive predznosti netilcev vojne, pod-pihovalcev sovraštva med narodi, sprico katerih je potrebno dočela drugačno stališče, dosledno duhu ustave, ki jo je dalo odgovorno gibanje.

Pred narodi vsega sveta

Delaš se, kot da ne vidiš, kaj se dogaja z tvojim hrbtom... povzeto iz lista «Italia domani»

Novi vodilni organi Federacije

FEDERALNI KOMITE

Sema Paolo, Vidali Vittorio, Bernetti Marija, Burlo Giuseppe, Calabro Arturo, Cergoli Doro, Debarbora Silvio, Deferris Jole, Delvecchio Renzo, Gerbec Jelka, Grigić Rudi, Goruppi Silvano, Lovriha Dušan, Martinelli Nereo, Millo Gastone, Padovan Luciano, Pescatori Davide, Paccio Giordano, Pettrillo Silvano, Pogassio Giuseppe, Pugliese Mario, Prašelj Ladislav, Ražen Andrej, Santalesa Ricciotti, Spadaro Ruggero, Sedmak Jože, Šiškovski Karel, Tominec Bonomo, Tonel Claudio, Weiss Laura, Wilhelm Adolf, Zobec Armida, Žužek Vera.

FEDERALNA KONTROLNA KOMISIJA

Bravin Sergio, Crevatin Lino, Cermeli Giordano, Cattonar Antonio, Lenardi Rudi, Gombac Franc, Giacomini Alberto, Lussi Umberto, Legiša Zorka, Poceccai Vittorio, Postogna Giovanni, Pirc Alojz, Semilli Emilio, Slavec Mario, Zambon Mario.

REVIZIJSKA KOMISIJA

Bortolotti Massimiliano, Ervatti Mario, Petronio Bruno, Viola Peter, Weiss Ernesto.

DELEGATI

ZA IX. KONGRES KPI Sema Paolo, Vidali Vittorio, Padovan Luciano.

VODILNI KOMITE

Sema Paolo, Vidali Vittorio, Bernetti Marija, Burlo Pino, Calabro Arturo, Colli Mario, Millo Gastone, Paccio Giordano, Padovan Luciano, Pescatori Davide, Weiss Laura in Wilhelm Adolf.

TAJNIŠTVO FEDERACIJE

Sema Paolo, Vidali Vittorio, Bernetti Marija, Colli Mario, Crevatin Lino in Pescatori Davide.

PREDSEDSTVO KONTROLNE KOMISIJE

Predsednik: Gombac Franc, podpredsednika: Crevatin Lino in Pirc Alojz; tajnika: Lenardi Rudi in Zambon Mario.

POLITIČNO ODGOVORNA UREDNIKA GLASIL

FEDERACIJE

Za politično odgovornega urednika glasila «Il Lavoratore» je bil ponovno potrjen Colli Mario, za politično odgovornega urednika glasila «Dela» pa Kapelj Mirko.

go večje možnosti konvergen-
ci v zavezanosti.

Mi se bomo bolj trudili za
razvoj boljših stikov s katoli-
škimi množicami, z vsemi slo-
venci, z begunci, socialdemo-
kati in republikanci; skratka:
vsi demokratični sili in za-
slasti se s tovarši socialisti.

Na gospodarski in politični
položaj našega mesta ne more-
mo gledati kot na eno samo
zase in osamljeno, nanj mora-
mo gledati v okviru deželne
in vsedržavne življenja
in naglega razvoja svetovnih
dogodkov. V Italiji se krepi
prevladovalni monopol, po-
stajajo monopolističnosti katoli-
škega bloka in klerikalne
postavljajo nasproti važni
morda odločilni dogodki na
polju in Valdostanski dolini.
Priložnosti naraščajočih bedi in
politični vlade vsi vodjazi
enotna borba množice; prav ta
ko proti vmešavanju Vatikanu
— zadnji primer kardinala
tavanja — v zvezi s svitanjem
nove pobude v znanju politiki
s potovanjem predsednika

je tudi vlada sama — kot prav
tovariši Togliatti v svojem no
letnem članku — prišla v
gato.

Res je sicer, da je tabor reak
cionarnih sil okrog Segnjev
vlade poostiril in poslabšal polo

državi in predvsem delavcem zaradi česar je vsaka, tudi najmanjša pridobitev stala dolgo in nadvse trde borbe. Res pa je, da, če je zahteva po bistveni spremembi postala splošno sprejemljiva, se je tudi v Sloveniji. Sprememiti nekaj pa pomeni gledati z večjim zaupanjem proti levi, proti partijam delavskega razreda in ljudstva. V vsak drugačen način spremembe je varljivi. Premik na levo je postal tako potreben, da je bilo čutili tudi na kongresu v Florenci in celo pri nedavnih krizi delalne vlade na Siciliji. In tovaršna Togliatti piše v tem tvoj naslednji:

«Tudi nasprotniki so bili precej siljeni spoznati, da se v delavski

močnejše in lahko postane vihan
nad glavami tistih, ki nočejo po
kazati, da so to spoznali».

«Tovariši», je nadaljeval to
varš Sema, «to je veter napred

Mednarodni položaj

Gilj prenehanja hladne vojne začeta koksistencence in miru ljubeznega tekmovalstva je danes blizu, konkretno dosegljivo.

To je rezultat vztrajne borbe ZSSR, socialističnih dežel, ogromnih ljudskih množic globokih sprememb, ki so nastale v gospodarskem in političnem ustroju sveta.

Z začetkom osvajanja vsebinskega prostora, s takimi velikimi koraki naprej v razvoju civilizacije, je ves problem odnosov med državami postal drugačen.

Človeški razum se v upirni vojni, usmerja se v iskanje in pridobivanje večje splošne blaginje, racionalno urejene gospodarske in socialne organizacije.

In to se dogaja zaradi velikih uspehov socialističnega

ljudoj pravo, neposredno
krajci, v socializmu, v komu-
stično družbo, ki je najbolj ra-
vna, najbolj popolna, najbolj
civilizirana.

Sistem socialističnih dežel je
najbolj emoten, razvil se je
napreduje v znanosti, tehniki
kulturi, uresničuje politične
socialne uspehe, često neverje-
no naglo, vedno z najlepšimi
raki kot v najbolj naprednih
buržoaznih deželah, vedno na
podlagi lastnih posebnih po-
stojev.

V tekmovanju tehnike, zno-
nosti, šolske vzgoje si je ZSSR
pridobila že vsa prvenstva
danes si pridobiva nove: na-
hitreje letalo, največji koristo-
tovor, največja višina, najmo-
nejši ledolomilec, orjaške atom-
ske centrale, gigantski jezovi in
s tem najbolj ljubeča skrb za
otroke svojega ljudstva, na-
mejena in najbolj podpirana
ljubezen do lastne in umetnosti
drugih narodov, najbolj kom-
kretna doktrina.

Na luno so dospeli simboli so-
cialističnega napredka in nove
družbe, družba polovica lune, ti-
soletni tajnstveni sen, se je
pustila slikati po fanstični

(Nadaljevanje na 4. strani)

1890

Za učvrstitev naše Federacije za enotnost v borbah za mir, demokracijo in preporod

Politično-organizacijska resolucija I. kongresa Avtonomne tržaške federacije KPI

I. kongres Avtonomne tržaške federacije KPI, je ob zaključku razprav, ki so se vršile v dneh 15. 16. in 17. januarja odobril teze za IX. kongres KPI in poročilo dosedanjega federalnega komiteja, katero je podal tovariš Šema, podčrtavajoč naslednje točke, naloge in obveznosti, tržaških komunistov v sedanjem položju v zvezi s perspektivami delovanja in borb.

1. Mednarodni položaj karakterizirajo začetek preokreta k pomirjavi in priprave na prihodnjo vrhunsko konferenco. Tej novi usmeritvi, velikemu uspehu politike socialističnega sveta, borbe narodov — Sovjetske zveze, ki konkretno dokazuje vlogo po miru in razorožitvi tudi z nedavnim sporočilom Vrhovnega sovjeta v zvezi z demobilizacijo velikega števila svojih oboroženih sil — se zoperstavljajo najbolj reakcionarne imperialistične skupine.

Trst, zavoljo zelo resnih posledic, ki jih je utrpel in jih še trpi zaradi vojne in mednarodne napetosti, zaradi svoje zemljepisne lege in tradicionalne vloge, ki je omogočala, da je postal veliko mednarodno pristanišče, je bolj kot katero koli drugo mesto zainteresiran nad dokončno zmago mirolnega sožitja.

Borba za mir

Zato tržaški komunisti pozdravljajo bližajočo potovanje predsednika Gronchija v ZSSR in žele, da bi to potovanje pomenilo, kljub odporu najreakcionarnejših skupin tudi v vladi sami, doprinos k pomirjavi in k aktivni vključitvi italijanske države v pomirjave proces.

Komunisti z zadovoljstvom pozdravljajo zboljšanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo in žele nadaljnji razvoj gospo-

darskih, kulturnih in drugih odnosov med obema deželama, nad katerimi je Trst, kot stična točka med dvema narodoma, življenjsko zainteresiran.

Komunisti se bodo borili s konkretnimi dejanji za novo zunanjo politiko in se obvezujejo, da bodo odpravili pomanjkljivosti, do katerih je prišlo v borbi za mir ter da bodo dali svoj delež za učvrstitev gibanja za mir na našem Ozemlju, da bodo delovali za najširšo enotnost in za konvergenco vseh mestnih sil okrog zahteve po miroljubnem sožitju, splošni razorožitvi, razvoj odnosov s socialističnimi deželami v Evropi in v Aziji in z vsemi drugimi državami, kajti to je perspektiva, v kateri se mora Trst napotiti k preporodu.

Za novo demokratično večino

2. Razvoj položaja v deželi, duševna nadoblast velenopolov v gospodarskem življenju in v državni politiki, kar je težka in poglavitna ovira za gospodarski razvoj in socialni napredek Italije ter za preporod Trsta, vedno bolj nujno zahteva uresničitev demokratične politike, polne uveljavitve republiške ustave, reformno ustroja in državne ureditve, prek deželne in prek krajevnih avtonomij ter udeležbe delavskega razreda v vodstvu dežele.

Zato se postavlja zahteva po konvergenju vseh sil, ki so za uresničitev ustave, za razbitje velike monopolne koncentracije, v novo demokratično večino, na temelju programatične obveznosti, ki ne more biti realizirana brez podpore delavskih in ljudskih množic ter udeležbe velikega in kvalitativnega dela sil, ki jih predstavlja KPI.

izboljšanje socialnega skrbstva in zavarovanja proti nezgodam ter za vse druge zahteve, ki jih postavljajo enotni sindikati.

Komunisti so ob polnem spoštovanju avtonomije sindikalne organizacije, poklicani, da dajo kot člani sindikatov, največji delež pri delovanju in pri pobudah, za učvrstitev Nove delavske zbornice CGIL in zato, da bo njen bližnji kongres pomenil novo etapo pri naporih za razširitev razredne sindikalne organizacije in na poti k enotnosti tržaškega delavskega razreda, kar je bistveni pogoj za uspeh v borbah.

Naloga vse partije, in v prvi vrsti naloga komunistov v velikih tovarnah, je da delujejo za razširitev partijske organizacije, da ustanove v podjetjih kjer jo je še ni, da politično usmerjajo in vodijo delavce, da te delavce seznanijo s politiko in z idejnim zakladom partije ter da postavijo na višjo politično raven diskusije o zahtevah, delavcev, povezujejo jo s splošno borbo za reforme strukture. Zato je potrebno v večji meri podčrtati vlogo prednje straže partije, izogibajoč se sleherni zmed in razlikujoč partijo od notranjih komisij ter sindikatov, vršiti bolj odločne akcije komunističnega proselitizma v tovarnah.

Problemi mladine

6. Vprašanje tržaške mladine spada med najbolj zaskrbljujoče probleme v sedanjem položaju, ki ga karakterizira resen proces gospodarskega propadanja in postopnega »staranja« mesta, visok odstotek brezposelnosti in druge oblike krize, kar v tako veliki meri škoduje mladini.

Zaradi tega je temeljna naloga komunistov in vsega demokratičnega gibanja, da neprekinjeno nudijo močno podporo borbam za rešitev vprašanja mladine.

Kongres se posebej obvezuje komuniste, vse organizacije partije, naj delujejo odločno in konkretno za rešitev problema mladine, za pridobitev mladine za ideje socializma, za politični program komunistične partije.

Zveza komunistične mladine mora biti deležna vse podpore komunistov, na vseh stopnjah, za razvoj svojega vzgojnega, razvedrilnega, športnega delovanja in za ustanovitev in učvrstitev krožkov komunistične mladine, zato, da bo v vedno večji meri množična organizacija komunistične delavske in učence se, italijanske in slovenske mladine na našem Ozemlju, pobudnice in organizatorke borb za izboljšanje sedanjih razmer in za bodočo perspektivo mladincev in mladink.

Za emancipacijo žena

7. V okviru borbe za demokratično prenovitev in gospodarski preporod bodo tržaški komunisti posvetili največjo skrb vprašanjem ženskih množic, delavk in gospodinj, doprinosu v borbi za emancipacijo žena, kar je bistvenega pomena v demokratični družbi.

Vsi komunisti in vse partijske organizacije, od federalnega komiteja pa do celice, so dolžni, da se zanimajo za te probleme kot sestavnega dela in ne kot, drugostopenjske delovanja partije. Komunisti morajo nuditi učinkovito pomoč pri ustvarjanju širokega in avtonomnega množičnega gibanja žena, ki bo organizirano in vodeno na demokratični način, ki bo vsestransko enotno, zato da bodo zahteve žena ponešene naprej z največjo širino.

Krajevne ustanove in parlamentarno delovanje

8. Velikega pomena za politični razvoj partije je delovanje komunistov v krajevnih upravah (občinah in pokrajini), bodisi kjer so v večini, kakor tudi tam kjer so v opoziciji.

To delovanje mora vsa partija bolj ceniti in, zlasti v vidiku bližnjih volitev, se mora izboljšati povezava med sekcijami in celicami ter krajevnimi ustanovami.

Intenzivno delovanje našega poslanca v poslanski zbornici v zadnjih dveh letih, je v veliki meri prispevalo k temu, da so široke plasti prebivalstva spoznale našo partijo in k boljši povezavi posebnih krajevnih problemov s splošno borbo, ki jo vodi KPI v parlamentu in v deželi. Potrebno je boljše razlagati delovanje našega parlamentarca, ki mora biti, zaradi večje učinkovitosti, podprto od množične akcije, od borbe za rešitev posebnih in splošnih problemov.

Problem srednjega sloja

9. Zaradi zgodovinskih pogojev, v katerih se je razvilo naše mesto kot pomorski emporij in industrijsko središče, zaradi posebnih značilnosti gospodarskega ustroja Trsta, ima srednji gospodarski proizvajalni sloj na našem Ozemlju vlogo in težo, ki sta važnega pomena za gospodarsko in socialno življenje.

Ti sloji delajo in žive v tesni povezanosti s temeljno aktivnostjo Trsta, pristanišča in veleindustrije, zato zelo občutijo posledice gospodarske krize, ki vedno bolj davi mesto, trpe neugodne posledice nadoblasti velenopolov v gospodarskem in političnem življenju dežele, zavoljo dušičnega davčnega pritiska, birokratskih zapletljivih sredstev vlade.

Kot je delavski razred, kot so delovni ljudje v mestu in na deželi, so tudi srednji sloji zainteresirani nad temeljnimi cilji, v krajevnem merilu, deželne avtonomije s posebno avtonomijo za Tržaško ozemlje, nad splošno, carine prosto področje in nad uveljavitvijo organskega načrta za gospodarski preporod.

Zato tržaški komunisti podčrtavajo potrebo konvergenca, ki so danes bolj kot kdaj nujne in očitne, med vsemi družbenimi silami, ki so prizadete zaradi gospodarske krize, v enotni borbi za skupne zahteve. Ponavljajoč obveznosti glede podkrepitve svojih zahtev, tržaški komunisti s tega, I. kongresa, naslavljajo svoj poseben poziv malim in srednjim industrijcem, obrtnikom, trgovcem malim in srednjim, svobodnim profesionistom, naj bodo solidarni z delavskim razredom Tržaškega ozemlja in naj tako prispevajo k močni uvrstitvi velike večine prebivalstva, ki bo sposobna vsiliti novo politiko v korist miru, družbene obnovitve in gospodarskega razvoja.

Komunisti in množične organizacije

10. Kongres vabi vse tovariše, naj povečajo svoje delovanje v okviru množičnih demokratičnih organizacij, v katerih so včlanjeni: v združenem gibanju, in zlasti zato, da bo — po veliki enotni zmagi — napredovala naloga, ki je bila sprejeta za dokončno demokratizacijo Delavskih združenj; v združenju odporniškega gibanja zato, da bo med ljudstvom in zlasti v vrstah mladih pokolenj utrjen duh borcev za svobodo in demokracijo, v italijanskih in slovenskih kulturnih gibanjih in zlasti združenjih za kulturne stike s socialističnimi deželami, v razvedrilnih in ljudsko-sportnih združenjih, prispevajoč k avtonomnemu razvoju vseh teh organizacij in udeležujoč se vseh pobud za razvoj kulturne dejavnosti v tem smislu.

Kongresisti poslušajo govor tov. Novelle.

Borba proti sektaštvu

Borba proti sektaštvu, ki je po drugi strani budnost proti vsakršni pojavi revizionizma, je še vedno, kljub napredovanju, ki je bilo dosedaj doseženo, temeljna naloga tržaških komunistov, zakaj sektaštvo predstavlja poglavito oviro na poti utrditve in razširitev naših vrst, in popolne enotnosti v borbah.

Tržaški komunisti se zato obvezujejo, da bodo s konkretnimi akcijami z zaletom in čutom odgovornosti delovali za povečanje kampanje za izredno rekrutacijo v počastitev IX. vsedržavnega kongresa KPI, zato, da bodo ob tej priložnosti vplivali v svoje vrste tisoč novih članov na območju federacije.

Taka obveznost zahteva intenzivno delovanje v vseh organiziranih partijah in s strani slehernega člana. Neobhodno potrebno je, da učinkovito delujejo vsi sektorji, vse komisije federacije. Sekcije morajo postati aktivna središča političnih pobud, v rajonih in na vaseh, kot organizmi, ki so poznani in cenjeni med prebivalstvom zaradi zrelosti svojih članov in njihovega delovanja ter političnega vodenja množic. Celice morajo biti vedno bolj učinkoviti organizmi na bazi, središča razprav in kolektivne elaboracije ter konkretnih pobud.

Tudi po morebitnih zahtevah sprememb strukture sekcijskih organizmov ali celic, ki se ustegejo pojaviti, v zvezi z razvojem novih rajonov, bo morala biti vedno omogočena aktivnost in možnost pobud, povezava z vsemi sloji ljudskih množic.

Stiki s katoliškimi množicami

Posebna značilnost politike slehernega organizma federacije mora biti o iskanju stikov z vsemi delovnimi ljudmi, s skupinami in množicami, ki so pod vplivom krščanske demokracije in katoliških organizacij, s socialdemokrati, in z vsemi demokratičnimi elementi, ki pripadajo raznim političnim skupinam ali so neodvisni, na temelju vedno bolj konkretnih rivendikacij, ki se v jasni ali zmedeni obliki, na vedno širši črti pojavljajo na teh področjih, sporazumno z rivendikacijami, ki so jih že pred časom postavili komunisti.

Pogoj za uspeh naporov za realizacijo najširših borbenih konvergenca, mora biti enotnost delavskega razreda, bratsko sodelovanje, recipročno spoštovanje avtonomije med komunisti in socialisti, kot

Problemi šolstva

11. Komunisti morajo posvečati še posebno skrb odpravi vseh pomanjkljivosti, na katere se je naletelo dosedaj na področju šolstva in vzgoje mladine, kar je temeljnega pomena za demokratično prenovitev dežele.

Za številčno povečanje naše partije

12. Pogonska in vodilna sila v borbi za prenovitev družbe, na napredek in preporod, mora biti vselej komunistična partija. Neobhodni pogoj za uspeh v borbah je izboljšanje delovanja partije, učvrstitev in razširitev federacije kot sestavnega dela velike KPI, množične, nacionalne, enotne in demokratične partije Italijanov in Slovencev Tržaškega ozemlja.

Kongres je vzel na znanje napore, ki so bili napravljeni in napredek, ki ga je dosegla Avtonomna tržaška federacija KPI v preteklih dveh letih, to je od svoje ustanovitve dalje, za izpolnitev bistvene naloge, ki je bila postavljena pred tržaške komuniste v trenutku organske povrnitve v vrste KPI. Tržaška federacija je prva izmed vseh federacij KPI, izvedla 100% obnovitev včlanjevanja za leto 1959 in za leto 1960, in vanjo je na novo pristopilo več sto delavcev; sekcije pa so se utrdile. Federacija je zmagovito vzdržala borbo proti revizionizmu in borbo proti vsakršnemu poskusu rušenja njene notranje enotnosti.

Kongres odobrava delovanje dosedanjih vodilnih organov za utrjevanje politične enotnosti federacije proti razbijajskim elementom.

tije med prijatelji in simpatizerji; potrebno je, da se vsi tovariši zavedajo pomena, ki ga imajo za vse organizme in za vse člane problemi administracije naše federacije.

Naš delež v splošni borbi KPI

15. Ta kongres voli, prvič po povratku tržaških komunistov v vrste KPI, delegate za IX. vsedržavni kongres partije. Ta dogodek podčrtuje udeležbo naše federacije v pripravah in v poteku kongresa ter se uvršča v vrsto drugih federacij partije, v okviru avtonomije tržaške federacije.

To zahteva posebno obveznost naše federacije, da seznani — prek odgovarjajočih akcij za popularizacijo — množice tržaških delavcev in široko javno mnenje na Tržaškem ozemlju, s pomenom, cilji in perspektivami IX. kongresa in važnosti, ki jo ta dogodek ima za vso deželo in za Trst.

Od tu potreba po podčrtavanju in konkretnem uresničevanju povezave med takojšnjo rivendikacijske borbe za preporod Trsta in splošno borbo za strukturne reforme na vsedržavnem področju; med borbo za celotno izvajanje ustave in borbo za socializem v Italiji; med borbo za mir in borbo za demokratično prenovitev dežele.

Na tak način bodo perspektive naše politike, akcij delovnih ljudi in krajevnih ljudskih slojev, postavljene izven neprijetnih in zgrešenih meja provincializma in bodo pridobile širše perspektive, v okviru splošne borbe za novo italijansko družbo, od katere je odvisna tudi bodočnost Trsta.

Ideološka vzgoja

16. V sedanjem položaju in spričo novih nalog, ki jih dogodki v svetu in v deželi postavljajo pred komuniste, zavzema poseben pomen ideološka vzgoja, trajno politično izpopolnjevanje vodilnega kadra in politično aktivnega članstva. Zato se postavlja z vso resnostjo problem vzgoje pred vso vodilno organizmo federacije, kot zelo važen politični problem, od katerega sta odvisna politični aktivizem in demokratično življenje sleherne partijske organizacije.

17. Temeljni problem, ki ga kongres postavlja pred vse komuniste je: realizacija gesla o novem napredovanju partije. Za komuniste Tržaškega ozemlja pomeni to: realizacija obveznosti, ki so bile sprejete na ustanovnem kongresu Avtonomne tržaške federacije KPI; to pomeni tudi na našem ozemlju vedno bolj uvajati značilnosti množične partije, partije delavcev in delovnih slojev, Italijanov in Slovencev.

Upravne in senatne volitve

Ta obveznost ima posebne značilnosti nujnosti tudi zato, ker bodo morali tržaški komunisti že v prihodnjih mesecih voditi važne volilne bitke za obnovo občinskih svetov v Miljah in na ostalem podeželju, za pokrajinski svet in za izvolitev tržaških senatorjev, in to bodo, nadalje prilike za favoriziranje realizacije in volilnih dejanj, ki bodo odgovarjale spremembi političnih usmeritev, ki so v evoluciji tudi na našem ozemlju.

Bližnja volilna bitka se predstavlja kot težka bitka, morda še bolj od prejšnjih, zakaj krščanska demokracija bo, s podporo in nezakonitim vmešavanjem vladnega aparata, podvlade in cerkvene hierarhije, osredotočila vse svoje napore in vsa svoja sredstva v borbi proti naši partiji.

Volilna bitka se začena praktično že z današnjim kongresom. Zato naj bo ta kongres izhodišče za veliko mobilizacijo vseh tovarišev, za nove uspehe, ki naj utrdijo pozitivne rezultate, ki so bili doseženi v volilnih bitkah leta 1958 in v borbah leta 1959!

OPOMBA — Točke, ki so v resoluciji objavljene v debeljšem tisku, je podčrtano uredništvo. Tudi podnaslove je sestavilo uredništvo.

Administracija naše partije

14. Zato, da bo federacija razpolagala z denarnimi sredstvi, ki so potrebna za vzdrževanje nalog in borb, zlasti še v bližnjih volilnih bitkah, so potrebna nadaljnja prizadevanja za doseg zmanjšanja razlike med prejemki in izdatki in so potrebna priprejalna dejanja. Zato je potrebno, da so vsi tovariši v redu s članarino, da kupujejo podporno znamko partije, da se razširi krog podpornikov par-

Načrt za gospodarsko obnovo in zahteva po enotnosti

Tržaški komunisti se morajo vedno bolj aktivno udeleževati borbe za demokratično večino, pobijati morajo antikomunizem, ki je povzročil že toliko škode usodi Trsta. Prek borb za uresničitev nujnih zahtev in za gospodarski preporod morajo dati svoj doprinos naraščajočemu gibanju italijanskih ljudskih množic, ki, potem ko so bili antikomunizem in vodilni razredi postavljeni v krizo, s silo zahtevajo politično dejansko gospodarske in socialne obnove v deželi. Od dosedaj tega cilja je odvisna politična in gospodarska ter socialna bodočnost našega Ozemlja.

3. Položaj Trsta karakterizira težka in kronična kriza njegovega gospodarstva, zaradi pomanjkanja organskega načrta vladnih ukrepov za gospodarsko obnovo, kar je dejansko odkrilo obstoj odločujočega načrta velenopolov, od katerih je odvisno italijansko politično in gospodarsko življenje, za okrnitev Trsta kot »nevarnega« tekmeča in je preprečilo, da bi mestno ponovno sprejelo svojo tradicionalno vlogo.

Tržaški komunisti smatrajo torej kot bistveno nalogo borbo za gospodarski preporod in poudarjajo, da se preporod mora doseči prek uresničitve potrebne organskega načrta, ki sta poglavitnega pomena za celotno tržaško gospodarstvo, obsegajoč naslednje temeljne točke:

a) ustanovitev popolne proste cone,

b) okrepitev luke in povečanje prometa, prek naglega dokončanja železnice in avtocestne povezave med Trstom, Avstrijo in Benetkami, sklenitev sporazuma o železniških tarifah in sporazuma za plačevanje uslug z državami, ki so poglaviti uporabniki pristanišča, to je: s Čehoslovasko (bližnji prihod čehoslovanske delegacije v Trst predstavlja važen korak naprej v tem pogledu), Avstrijo, Madžarsko itd., dodelitev odgovarjajočih subvencij.

Splošnim sklaščem, zato da bodo lahko kljubovali naraščajoči konkurenci v tujini, obnovitev tradicionalnega prometa s Srednjim in Daljnjim Vzhodom, z velikim tržiščem ljudske republike Kitajske;

c) moderniziranje in ojačanje industrije IRI in zagotovitev odgovarjajočih naročil ladjedelnicam, Arzenalu, ustanovitve novih industrijskih podjetij IRI in ENI;

d) obnovitev in razvoj tržaških pomorskih prog z modernimi ladjami, katerih zahteve morajo biti vključene v načrt za obnovo konvencij z družbami pretežno državnih koristi, preprečujoč grožnjo nevarnost, skrčenja tržaškega pomorstva, ki se je že pojavila, razvoj krajevnih pomorskih prog v gornjem Jadranu;

e) čimprejšji razširitev metanovoda na Tržaško ozemlje;

f) zgraditev termoelektrične centrale;

g) zgraditev novega tržaškega vodovoda v Furlaniji;

h) konkretne ukrepe za poživitev krajevnega kmetijstva, zaščita male in srednje kmetijske posesti, razširitev zakona o hribovitih področjih z zagotovitvijo nakazil, ki bodo omogočila zainteresiranim, da se bodo posluževali ugodnosti, ki jih ta zakon predvideva;

i) posebne ukrepe za okrepitev obrtništva ter male in srednje industrije;

j) načrt za gradnjo 10.000 novih ljudskih stanovanj;

m) čimprejšji rešitev problemov velike množice beguncev in izseljencev iz Miljčine in to z izrednimi ukrepi.

Tržaški komunisti poudarjajo, da so te in druge zahteve dejansko že postale program velike večine javnega mnenja, istočasno pa podčrtavajo, da je za doseg teh ciljev, danes bolj kot kdaj koli, potrebna enotnost delavcev in vseh delovnih slojev, in ta enotnost se mora utrditi na temelju konvergenca interesov, v konkretnih akcijah, v borbi, kajti to je pot, ki vodi k preporodu.

Kongres pozdravlja ustanovitev Odbora

Borbe delavcev

5. Tržaški komunisti bodo dali vso svojo podporo borbam delavcev za obrambo zaposlitve in za modernizacijo podjetij, za izboljšanje življenjskih pogojev in zaščito demokratičnih pravic na delovnih mestih, za delovanje notranjih komisij, za enakost plač moških in žensk, za skrčenje delovnega urnika ob enaki plači, za povečanje pokojnine,

Pojdimo naprej!

Poročilo tov. Seme

(Nadaljevanje s 4. strani)

Na da uveljavi hegemonijo delavskega razreda kot novega vodilnega razreda v državi.

Pogoj za naglo napredovanje je bila dosežena in ki jo je obratno in utrditi.

Na tem kongresu se predstavljamo močnejši, enotni, številčnejši in to dejstvo nas naveda na pomembnost in zadovoljstvo zaradi dolžnih bitk. Izhajamo iz dolge in trde borbe proti revizionizmu; in zmagali smo v bitki, ki nam je omogočila, smo zavrnili napadano enotnost Partije, vodilnih organov, enotnost med Slovenci in Italijani, ki je temeljna stvar naše federacije, naš najdragocnejši kapital.

Revizionizem

Borili smo se proti revizionizmu in smo ga premagali; obratno v notranjosti Partije, naša glavna nevarnost v delavskem gibanju, iz razumljivih razlogov resna nevarnost na našem ozemlju; in v naši državi; naša največja resnica, ki zamenjuje resnice, ki zamenjuje perspektive revolucionarne borbe za socializem, skušajo razviti delavski razred in delavski gibanje.

Tržaški komunisti se bodo odločno borili proti vsem tistim, ki bodo skušali zmanjšati avtoriteto Sovjetske zveze, priznati njene vloge v socializmu, njene vloge, občutek hvalnosti za deželo, ki je bila zibelka socialistične revolucije ter za njeno pravico, ki se je skoro trideset let samo borila in žrtvovala, da bi moglo zgraditi socializem; po svojih izkušnjah ostane ZSSR odlična sila v mednarodnem delavskem gibanju.

Tržaški komunisti, tržaški slovenski in italijanski demokrati, ki s svojim zaupanjem v delavsko blizu tej veliki deželi, v njenih najtežjih trenutkih, v tem bolj so ji blizu danes, ko njene žrtve z dneva v dan presegajo v najbolj čudovite pridobitve znanosti in tehnike, ko prehaja v komunistično družbo.

Da bi mogli premagati revizionizem je potrebno spoznati, kaj se ji in rešiti nove probleme, ki se pojavljajo v razvoju razredne borbe, ostreši se dogmatizma in sektarstva, skušamo jo še vedno za nosilca največje ovira, da bi mogli postati množična partija; izražati se na različne načine; predvsem v odporu proti široki politični akciji za rekrutacijo, da pridobimo stotin in tisoce novih članov za Partijo.

Torej nismo napravili korakov naprej?

Seveda smo jih napravili in smo jih napravili dovolj govoriti o tem, toda napraviti moramo še nove korake naprej. Prvi korak bomo napravili, ko bomo priznali, da obstajajo napake, jih bomo karakterizirali, izsledili objektivne in subjektivne vzroke, da jih odpravimo in ne da jih prizdimo kot pretežno ali izgovor ker jih nismo premagali in odpravili.

Smo nočna Partija, zato poznamo vrednost samokritike. Vsega leninistična Partija, zato smo sposobni in znamo pošteno priznati napake in šibkosti, tako priznanje nas zato še okrepi, nasproti nas zato še bolj postojanje vzgaja nas, uči nas skromnosti in premišljevanja, pomaga nam postati taka Partija, kot je danes potrebna, taka Partija, kot jo množice, imajo mnenje, delavci in kmetje nas zahtevajo in danes imajo očakovanje narekujejo; lahko reči, da ljudje kot taki, tudi nasprotniki, zahtevajo mnogo od nas, prav zaradi tega ker nas cenijo. Neki tovariš iz Ardena, je povedal, da se nam zdi vsaka naša najmanjša napaka, tudi človeška in težko nam je odpustiti. Hoteli bi, da smo popolni; da bi le tako, da vsi ljudje: sovražimo, ljubimo, imamo svoje strasti, zahtevamo in nepravilnosti in napake.

Zato smo živa sila, človeška, nemarodoljiva, odlični elementi vseh velikih bitk delavskega ljudstva. Zato lahko govorimo naprej tudi pri nas v Trstu, ki predpogoji to dani.

Širimo naše vrste

Razviti moramo intenzivno kampanjo prepričevanja in pridobivanja novih članov, ki naj bo sad skupnega prizadevanja vseh tovarišev, da bomo razširili povezavo z vsem ljudstvom, povišali odstotek vpisanih v razmerju s številom prebivalstva in volivcev.

Predvsem v tovarnah, ker smo Partija delavskega razreda, ker obstajajo možnosti in je dolžnost, da pritegnemo v vrste Partije vse delovne ljudi, ki se čutijo že idejno povezane; pritegniti moramo tudi tiste delavce, ki jih je tudi v Trstu precej, kateri so prišli v tovarne v obdobju največje delodajalske diskriminacije, toda postali so zavednejši v trdih borbah zadnjih let.

Med ženami, ki predstavljajo v našem mestu večino volivcev, toda ne samo zaradi tega; ženske množice, ki so jih spodbudile spremembe življenjskih pogojev in običajev, čutijo danes večjo potrebo po modernem življenju. Njihova volja po emancipaciji jim daje veljavo velike demokratične in obnovitvene sile. Partija jim mora pomagati v njihovih posebnih borbah in jih vedno bolj povezovali z borbo vsega demokratičnega gibanja.

Med mladino: pridobitev mladine je resen problem za vsa družba in ne samo v naši deželi. Idejna in organizativna pridobitev mladine ne more biti poverjena samo ZKML, marveč jo to naloga vse Partije, vseh tovarišev in vseh tovarišic.

Kot Partija, tako mora tudi mladina iskati vedno nove oblike in iniciative v skladu s položajem, da se poveže z drugimi mladinskimi silami, da mobilizira mladino v tovarnah, šolah, mlade brezposelne, okrog njihovih problemov, ki se v mestu različni in resni. Ti problemi so:

— pridobitev dela,

— splošitev brez vsake diskriminacije,

— zaščita osebnega dostojanstva mladine,

— moderna ureditev vaještva,

— pridobitev pravice do študija in demokratične šole,

— moderna in sedanjim potrebam primerna strokovna izobrazba.

Delovati moramo za razvoj najboljših pogojev za diskusijo in debato, za dvig kulture in ideologije, da preprečimo ločitev med kulturnim delom in ideološko dejavnostjo ter med teoretično obvezo in praktično uresničevanje linije, ki je bila določena in osvojena.

Tako izboljšano kulturno in ideološko delovanje se mora razširiti izven Partije, postati moralna, mnogovrstna akcija socialne propagande, ki naj podpira tehnične in gospodarske uspehe ter pridobitve socializma, toda vključuje naj predvsem idejno bitko za pridobitev vedno širših množic idealom komunistov, vsestransko višje družbe, ki je za predvsem nosilca novega človeštva, drugačnega človečanskega čuta, višjega od vsakega drugega, ki zajema velik del kulturnega, znanstvenega, umetniškega življenja našega ljudstva.

Moderna partija

Z boljšim izkoriščanjem dolgotrajnega starejšega in mladega kadra, s primernejšo in bolj razdelitvijo nalog, funkcij, odgovornosti bo delo aktivistov manj naporno in večje število oseb bo zahtevalo, da nam pomagajo pri naših nalogah.

Nova Partija, moderna, prožna, ki ne zaostaja za časom, marveč ga prehiteva, Partija živih sil dežele; taka Partija pa potrebuje velika sredstva, ki nam jih dajejo solidarnost tovarišev in finančne kampanje, katere morajo biti v bodoče daljše, da bodo zagotovile solidno delovanje vsem sektorjem dela: organizaciji, tisku in propagandi, da bomo kot politični in volilni borbam, ki se porajajo na obzorju.

S tem orodjem borbe, vedno močnejšim in boljšim, vedno bolj aktivnim in za pobude sposobnim, stopamo v bodoče kampanje, da o zrimo občine, ki so v naših rokah, utrdimo naše glasove na pokrajinskih volitvah, da povišamo število glasov in poslijemo v senat naše kandidata, da bomo dali naš doprinos v napredovanju vseh borb delavskega razreda in delovnih množic, da bomo utrdili enotnost med Italijani in Slovenci ter osvojili demokracijo, mir in socializem.

Makrobiotika ali umetnost podaljšanja človeškega življenja

► Kdo najdalj živi?

► Ugotovitve dr. Hufelanda

► Kako se da doseči dolgo življenje?

Makrobiotika se zadnje čase spet vrača v modo. Prav za pravni — odkar so jo spoznali stari Egipčani — nikoli izgubila svoj veljave.

Ozrmo se nekoliko v njeno zgodovino. Da bomo kaj več izvedeli o njej, pobskajmo po knjigi dr. Hufelanda, ki nosi naslov »Makrobiotika ali umetnost podaljšanja človeškega življenja«. Ta knjiga je stara skoraj dve stoletja.

»Kdo najdalj živi? Morda je to kaj v zvezi s polikcem?« Tako se glasi eno izmed vprašanj. »Cesarji in kralji, če začnemo pri vrhu, se nikoli niso odlikovali glede dolgoživosti. Zato tega poklica ni mogoče priporočati tistim, ki bi radi dočakali visoko starost. Enako tudi visoki duhovski stan ni imel v tem pogledu posebno sreče. Izmed tristo papežev jih je samo pet doživelo ali preživelo 80 let. Vreden pomisleka pa je filozofski stan. Filozofi so se vedno odlikovali po visoki starosti, zlasti pa tedaj, ko se je njihova filozofija z naravo uvarjala in jih je pri odkrivanju številnih pomembnih resnic grela in vzdruževala. Najuspešnejši so bili v tem stoiki in pitagorejci. Pa tudi mnogi filozofi so se mogli z dolgim življenjem tolažiti. Kepler je n. pr. umrl zelo visoke starosti. Newton, ki je vse zabave in užitke s skrajnim premislekom uporabljal, tako da je svojo nedolžnost, kakor zatrjujejo nekateri, v grob ponesel, je dočkal devdeset let.

»Neki mož, po imenu Draakenberg, doma nekje na Danskem, je do enajstdesetega leta za mornarja služil in je bil več kot petnajst let v najhujšem turškem ujetništvu. V stoletjem letu svojega življenja si je privoščil zasluženi počitek. Tedaj se je odločil, da se poroči z neko šestdesetletno žensko, ki jo je preživel. Ko je bil star 130 let je zaljubljen v neko mlado kmetico, ki pa ga je zavrnila. Iskal je srečo pri

Znamenito mesto v zgodovini dolgega življenja so imeli številni pesniki in drugi umetniki. Skratka: tista srečna bitja, ki so neprestano z igrice, domišljije prevzeta in ki redko iz svojega, v lastnih možganih ustvarjenega idealnega sveta v pridojo in katerih vse življenje so ene same velike sanje. Zlasti trdoživci so gledališki igralci. Ze v starem Rimu je neka Luceja, ki je še zelo mlada stopila na gledališke deske, še v 112 letu svojega življenja na njih igrala.

Vendar pa srečujemo najvažnejše primere dolgega življenja med tistimi sloji, ki ob napornem telesnem delu na prostem zraku svoje življenje, preprosto, skromno in blizu naravi živijo. Tako ljudje kmečkega, vrtnarskega, lovškega vojaškega in mornarskega stanja. Samo v tem poklihih človek 140 in celo 180 let življenja doseže.

Tako trdi zgoraj omenjeni dr. Hufeland v svoji knjigi in tako-le nadaljuje:

»Neki mož, po imenu Draakenberg, doma nekje na Danskem, je do enajstdesetega leta za mornarja služil in je bil več kot petnajst let v najhujšem turškem ujetništvu. V stoletjem letu svojega življenja si je privoščil zasluženi počitek. Tedaj se je odločil, da se poroči z neko šestdesetletno žensko, ki jo je preživel. Ko je bil star 130 let je zaljubljen v neko mlado kmetico, ki pa ga je zavrnila. Iskal je srečo pri

drugih ženskah, a zaman in tako je ostal vdovec še celih 16 let.

»Kako pa se da doseči dolgo življenje?«

Evo kaj pravi o tem vprašanju dr. Hufeland:

»Vsi zelo stari ljudje navadno več nego enkrat zakonsko vzejo sklenje, pogostoma v visoki starosti. Ni pa znan noben primer, da bi samec visoko starost dočkal. V tem pogledu nam je dal najlepši vzgled Francoz de Longueville. Ta je živel 110 let in je imel deset žena. Zadnjič se je poročil, ko je bil star točno 99 let in zdajnja žena mu je čez dve leti še zdravega sinčka povila...«

Pogled v porotniško posvetovalnico

Pričujoči sestavek smo poročili iz Gledališke lista »Drame SNG« iz Ljubljane, ki je izšel ob priliki gostovanja v Trstu.

Igra o dvanajstih porotnikih temelji na nekem mojem osebnem doživljanju. Prišlo je mesec dni, preden sem se kot pisatelj te teme resno lotil, sem sodeloval kot porotnik v sodnem procesu proti nekemu morilecu na vrhovnem sodišču v New Yorku.

Ko sem prejel poziv, sem preklepal in vzdihoval: »Moja igra, v tem mojem mestu stanuje nekaj kot osem milijonov ljudi, pa so se morali zapiti na tanko in prav vame.« Tudi vsi moji sotrpniki, ki sem jih prvi dan procesa srečal v čakalnici na sodišču, so bili imenovanja prav tako »veseli kot jaz.«

Toda ko sem stopil v razpravo, no dvorano, da bi prisegel, se znašel iz oči v oči s tujim človekom, čigar usoda je bila

Za večjo učinkovitost antibiotičnih sredstev

Po dolgotrajnih raziskavah so iznašli metodo za učinkovitejšo uporabo antibiotičnih sredstev v tem smislu, da se poveča njihova koncentracija in podaljša čas, v katerem delujejo v organizmu. To je kombinacija znanih antibiotikov, na primer streptomicina in neomicina s solmi, ki imajo velike molekule. Po tem postopku dobijo pripravke, imenovane antibiotilimfini.

Českoslovaški zdravniki Maček, Herold, Hofman in Holc, znanstveni sodelavci praškega inštituta za proučevanje antibiotikov, so sporočili, da novi preparat zagotavlja dolgotrajnejšo koncentracijo antibiotilimfinov v limfnih vozlih, »arzenalus« organizma za boj proti bolezenskim klicem. Poprej so prihajali antibiotiki po krvnih žilah do limfnih vozlov, vendar so tam ostali le nekaj ur, pa

tudi koncentracija ni bila zadovoljiva. Fiziološke karakteristike antibiotilimfinov privlačijo ta preparat k limfnim vozlov, kjer ostane delj časa skupaj s koristnimi antibiotiki.

Českoslovaški zdravniki so pri teh svojih poskusih zaznamovali še drug uspeh. Posamezni antibiotiki dosežejo v krvnem obtoku visoko koncentracijo, zato pa je ta koncentracija zelo majhna tam, kjer so potrebni, torej v imenovanih vozlih. Antibiotilimfini pa reagirajo prav nasprotno in se koncentrirajo na potrebnem mestu. Zdravniki pravijo, da imajo antibiotilimfini znatno manjši toksični učinek kot pa antibiotiki.

Žaganje za živinsko krmno

Američani skušajo uporabiti primerno spremenjeno žaganje v živinsko krmno. V ta namen obsejajo žaganje hojkovine z a. tomskimi žarki. Znano je, da vsebuje žaganje okoli 60 odstotkov ogljikovih hidratov v obliki celuloze. Želodec prežvekovalcev pa ne more spremeniti večjih količin celuloze v sladkor. Znanstveniki menijo, da jim bo z radioaktivnim obsevanjem uspelo spremeniti celulozo v užito krmno za rogato živino.

Nekaj poskusov se je že izvršilo. Žaganje, ki so ga nasuli v skatle, so obsevali v atomskem reaktorju z žarki gama. Pri drugem poskusu so polnili z žaganjem poljetilenske vrečke in jih obsevali z žarki beta. Na ta način obdelano surovino so dali v umetni želodec oziroma v posodo, napolnjeno z želodničnimi sokovi prežvekovalcev. Ugotovili so, da prehaja ta želodec tretjino ogljikovih hidratov, obsevanih z žarki gama, in okoli dve tretjini z žarki beta obsevanih hidratov.

Strokovnjaki upajo, da bo njihovo delo že v bližnji prihodnosti kronal uspeh.

Med razpravo mi je prišlo na misel, da nikoli niče ne izve — razen udeležencev, porotnikov seve — kaj se dogaja v posvetovalnici za porotnike. Dejal sem si, da bi dogajanje, ki se odvija za zaklenjenimi vrati porotniške sobe, moralo pomejati pretresljivo in močno doživljati tudi za ljudi, ki sicer ne vidijo za kulise. To me je vzdružilo, da sem napisal televizijsko igr »Dvanajst porotnikov«.

Stirje faktorji so vplivali na moje vedenje kot porotnika in sodelovali o mojem odnosu do stvari. Tudi pri pisanju so mi bili stalno pred očmi: — izpovedi prič kot so jih razumeli in razlagali posamezni porotniki (razlike so bile prav neverjetne); — vedenje in odnosi porotnikov drug drugo v različnih situacijah, ko je šlo za smrt ali življenje; — emocionalna struktura posameznih porotnikov; — reakcije porotnikov na čisto fizične zunanje vplive kot

Angleski fizik Bowden je nekoli predavalci poslali posebno napravo vodni curek s hitrostjo 3200 km na uro. Voda je razbila na kosce plošč iz plastične snovi.

S poskusom je Bowden nazorno pokazal poslušalcem, da so deževne kapljice največje, varnost za letala, ki zmorejajo veliko hitrost.

Dež bi zdobil radarske kule in raztrgal kovinske robove kril, kakor da so iz sira, če bi letalo pri hitrosti 3200 km uro prilo v deževni oblak. Opisani poskus je napravil fizik na univerzi v Glasgouu.

»Imam senzacionalno točko: komaj 30 centimetrov visokega prilikaveca.«

»Smešno! Kaj pa moj, ki je zadnjič, ko je obiral jagode, padel z lestve?«

Anton Pavlovič Čehov: O Ljubezni (Odlomek)

Anton Pavlovič Čehov, mojster novele in ertice, se je rodil 17. januarja 1860, umrl pa je 15. julija 1904. Ta »umetnik brez primere«, kakor ga je označil L. Tolstoj, je začel svojo literarno pot z drobnimi humorističnimi podlistki, da je lahko kot siromašen slušatelj medicine v Moskvi s honorarji preživel sebe in svoja dva brata. Z prva dela so opozorila javnost na darovitega pripovednika in izvrstnega opazovalca življenja. Zato je kmalu zaslovel ne le v Rusiji temveč tudi v drugih deželah sveta.

Začeli smo se pogovarjati o ljubezni. »Kako nastane ljubezen«, je dejal Aljohin, »zakaj se Pelagija ni zaljubila v koga drugega, ki bi ji bil primernejši po duševnih in telesnih lastnostih, temveč se je zaljubila ravno v Nikanorja, to čeljust — tudi pri nas mu nihče ne reče drugače kakor gošče — koliko so za ljubezen pomembna vprašanja osebne sreče — vsem tega nihče ne ve in o vsem tem se da pogovarjati, kakor se komu zdi. Dolej je bila o ljubezni izrečena ena sama nespolna resnica.

»Kako nastane ljubezen«, je dejal Aljohin, »zakaj se Pelagija ni zaljubila v koga drugega, ki bi ji bil primernejši po duševnih in telesnih lastnostih, temveč se je zaljubila ravno v Nikanorja, to čeljust — tudi pri nas mu nihče ne reče drugače kakor gošče — koliko so za ljubezen pomembna vprašanja osebne sreče — vsem tega nihče ne ve in o vsem tem se da pogovarjati, kakor se komu zdi. Dolej je bila o ljubezni izrečena ena sama nespolna resnica.

»Čisto pravilno«, je pritrdil Burkin. »Mi Rusi, povprečni ljudje, čutimo posebno nagnjenje za vprašanja, ki jih ni mogoče rešiti. Po navadi ljubezen poetizirajo, jo krasiijo z rožami in slaviki, mi Rusi, pa izbiramo med njimi najmanj zanimiva. Ko sem bil v Moskvi še študent, sem imel življenjsko tovarišico, ljubeznivo žensko, ki je vselej, kadar sem jo imel v objemu, premišljevala o tem, koliko ji bom daljal na mesec in po čem je zdaj funt govedine. Tako si tudi mi, ko ljubimo, ne nehamo zastavljati vprašanj: ali je to pošteno ali ni, ali je to dobro ali ne, a da nas to moti, ne zadovoljuje, draži — to vama.«

Videti je bilo, da bi rad nekaj povedal. Ljudje, ki žive na samem, imajo vedno na srcu kaj takega, kar bi radi povedali. V mestu hodijo samski nalašč v kopališča in restavracije, samo da bi malo poklepetali. Vsi pri-povedujejo kopališčnikom ali natakarmem zelo zanimive zgodbe. Na deželi pa po navadi izlivaajo dušo svojim gostom. Zdal je skoraj okno gledalo sivo nebo in drevje, mo kro od dežja. V takem vremenu ni bilo mogoče nikamor ni preostalo nič drugega, kakor pripovedovati in poslušati.

»V Sofjinem živim in se bi dolgo ukvarjam z gospodarstvom«, je začel Aljohin. »Že od takrat, ko sem končal univerzo. Po vzgoji sem delomaznež, po nagnjenju pa kabinetni človek, toda na posestvu je bilo, ko sem prišel sem, veliko dolgov. Ker pa se je moj oče zadolžil dolga zato, ker je veliko porabil za moje šolanje, sem sklenil, da ne pojdem nikamor, temveč bom delal, dokler ne poravnam dolgov. Tako sem se odločil in začel tukaj delati in pri-znam, da je šlo pri tem za precejšen odpor.

Koj prva leta so me tu izvolili za razsodnika. Včasih je bilo treba oditi v mesto in se udeleževati porote in okrožnega sodišča. To me je v resnici zabavalo. V mestu so me sprejemali gostoljubno. Rad sem se seznanjal z ljudmi. In izmed vseh znanstev, je bilo zame najboljše, in da bo pravice povem, najprijetnejše poznanstvo z Ljuzanovičem, ki je bil namestnik predsednika okrožnega sodišča. Da povem samo en primer: Bilo je ravno po znameniti obravnavi zoper požigalec, proces je trajal dva dni. Bili smo že utrujeni. Ljuzanovič me je pogledal in rekel:

»Veste kaj? Pojdiva k meni na kosilo.« To je bilo nepričakovano, ker sem se z Ljuzanovičem bolj slabo poznal. Prav za prav sva se poznala samo uradno. Samo za trenutek sem odšel v svojo hotelsko sobico, da sem se preoblekel in sem odšel na kosilo. In tam je naključje hotelo, da sem se seznanil z Ano Aleksejevno, Ljuzanovičovo ženo. Takrat je bila že zelo mlada žena. Stara je bila kvečjemu kakih dvaindvajset let in pol leta pred tem se ji je rodil prvi otrok. Zdal je že vse za menoj, in imel bi težave, ko bi hotel ugotoviti, kaj je bilo na njej, pravzaprav tako nenavadnega, da se mi je tako prikupila. Takrat pri kosilu pa mi je bilo vse tako jasno kakor beli dan. Videl sem mlado žensko, lepo, dobro, razumno, očarljivo, kakršne poprej še nikoli nisem srečal. In pri prici sem začutil v nji sorodno bitje, že znano, kakor da sem ta obraz, te ljubeznive, pametne oči že videl kdaj v mladosti, v albumu, ki je ležal na komodi pri moji materi.

In kadar sem se pripeljal v mesto, sem vsakokrat iz njenih oči razbral, da me je čakala. Tudi sama mi je priznala, da ji je bilo nekako drugače pri srcu in da je uganila, da bom prišel. Na dolgo sva se pogovarjala, a nista drug drugemu odkrila svoje ljubezni, temveč sva jo skrivala plaho, ljubosumno. Bala sva se vsega, kar bi moglo nama samima odkriti najino skrivnost. Ljubil sem jo nežno, silno, a sem se razsodno spraveval, kar neki bi mogla pripeljati najino ljubezen, če bi nama poše moli in bi se jih nič več ne upirala. Dozdevalo se mi je neprijetno, da bi ta moja tiha, bridka ljubezen, na lepem pretregala srečni tok življenja njenemu možu, otroku vsej tej hiši, kjer so me imeli tako radi in kjer so tako zaupali vame. Ana bi bila žla z menoj, toda kam? Kam bi jo neki mogel odpeljati? In kako dolgo bi trajala najina ljubezen? Kaj bi se ji zgodilo v primeru, če bi zbolel, umrl ali preprosto, ko bi se nehala ljubiti? ***

Na srečo ali nesrečo ni v našem življenju ničesar, kar ne bi imelo prej ali slej konca. Napočil je čas ločitve. Ljuzanovič je bil premečen. Treba je bilo prodati polhičtvo, konje, poletno vilo.

Ano Aleksejevno smo spremljali v veliki gruči. Ko so se tam v kupeju, najini pogledi srečali, so naju oba duševne moči zapustile. Ohjel sem jo. Ona se je z obrazom prižela na moje prsi in solze so ji privrele iz oči. Poljubljaj sem ji obraz, ramena, roke, mokre od solz — a kako sva bila nesrečna! — in izpovedoval sem ji svojo ljubezen in s sklepeč ločeno v srcu spoznal, kako nepotrebno, malenkostno in kako slepljivo je bilo vse, kar nama je hranilo ljubezen. Doumel sem, da moraš, kadar ljubiš v svojih presojnih ljubezni gledati z višjega, pomembnejšega gledišča, ko pa je sreča ali nesreča, greh ali čednost v navadnem pomenu besede.

KORAKAMO NAPREJ Z VELIKIM ZAUPANJEM novi, demokratični in socialistični družbi naproti

Nadaljevanje govora, ki ga je imel tov. Novella na kongresu naše Federacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

človeški vesti in velikokrat se ljudje tega niti ne zavedajo. So dejstva, ki s svojo silo, z nadmočjo svoje logike, s svojo jasnostjo vplivajo na manj zavestnega človeka in katera končno določajo nova stališča v odnosu do tistih sil, ki so nekatere zmage dosegle s svojo ideologijo, z vplivom na družbo, in organizacijsko silo. Očividno je napredovanje utrjevanja demokratičnih sil v naši državi, čeprav je to napredovanje povezano s težavami, pomanjkljivostmi in kontradikcijami. Kljub temu mi moramo napredovati in sicer z vedno hitrejšimi koraki, četudi na manj občutljivi način, kakor je napredovanje mednarodne situacije. Danes se v protikomunističnem delovanju opaža kriza, ki je do volj razvidna v primeru položaja na Siciliji in v dolini Aosta, kriza, ki se odraža v strankah takomenovane laične "tretje sile" in ki jo vidimo uveljavljati se v številnih dejstvih občin, provinc, kakor tudi v delavskih socialnih organizacijah.

V delovanju protikomunistične razsvetlitve obstoja kriza, ki deloma daje elemente ideološke usmeritve, toda ki je prav gotovo že načela tiste zamisliti notranje, zunanje in gospodarske politike, ki pa s tem nudi italijanskemu političnemu razpravljanju novega oddiha, ki odpira nove poti v napredovanju demokratične politike, bolj odgovarjajoče delavskim interesom. Morda bi kdo skušal določiti med napredovanjem sil miru in pomiritve ter med napredovanjem sil demokracije v notranjosti naše države, tesno, neposredno, takojšnje in mehanično sodelovanje. Mi želimo poudariti, da edino resnično sodelovanje, ki obstoja med tema dvema velikima dogodkoma t. j. razvoju politike pomiritve in krize protikomunističnega delovanja v notranjosti naše države, izhaja iz borbe ljudskih množic vsega sveta in naše države, in vseh obeh dežel, ki želijo mir, boljše življenje, svobodo in demokracijo. Vsa druga sodelovanja so lahko posredna. Nedvomno je, da ta dva dogodka, ta dva procesa, ki sta v polnem razvoju na mednarodni in vsedržavni ravni pripisujejo različne položaje. Izven vsakega dvoma je n. pr. da se politika pomiritve utrjuje in napreduje, predvsem zaradi odločilne vloge, ki jo ima Sovjetska zveza in z njo socialistične dežele, v borbi za mir. Sovjetska zveza je tista ki s svojo silo in s svojimi ustvaritvami, s tistimi ustvaritvami, zagotavlja zaupanje v nadaljevanje napredovanja na področju ekonomskih in socialnih vprašanj, karne zagotavljajo pravilne usmeritve ljudi v pravilnem ocenjevanju vzvišenosti socialnega sistema. Vsekakor, v naši deželi gremo naprej, zahvaljujoč se vplivu politike, miroljubnih ekonomskih in socialnih ustvaritev Sovjetske zveze, katerih se naš delavski razred zaveda. Brez dvoma je, tovariši, da naše konkretno, napredno delovanje gre naprej in da so zmage, ki jih komunistična partija dosegla v odnosu do razsvetlitve, proti katerim se že leta bori, izhaja predvsem iz borbenosti italijanskega delavskega razreda, iz pravilne politike ter borbenosti Komunistične partije Italije.

Mi danes vidimo razlike, ki se odlikujejo izražajo tudi v pozicijah vodilnih skupin naše dežele, kakor tudi v drugih državah v zvezi z vprašanjem mednarodne in notranje politike. Toda ne moremo reči, da vrh italijanskega vodilnega razreda na isti način reagira na vprašanja pomiritve ter na vprašanja notranje demokracije, na razvoj notranjega demokratičnega življenja ali nove ekonomske politike.

Glede vprašanja mednarodne pomiritve, so brez dvoma pojavi največje razcepitev v sestavi glavnega vodilnega razreda, kamor lahko postavimo, poleg predsednika Gronchija, kateremu smo želeli skorajšnje okre-

vanje in možnost pozitivnega zaključka njegovega obiska v Sovjetski zvezi, tudi Ottaviani, Segnija ali Pello. Tako, kot obstoja na mednarodni ravni Adenauer in Eisenhower.

Glede vprašanja pomiritve in mednarodnih odnosov, obstoja med vrhovi vodilnih skupin buržoazne kapitalistične družbe stanje globoke krize v razlikovanju in različnih ocenjevanjih.

S tem nočem reči, da se predsednik Gronchi strinja s Pello glede na demokratično politiko ali na gospodarsko politiko. Nočem reči, da obstoja enakost v stališčih glede na valutacijo tega, kar predstavlja Komunistična partija Italije v življenju naše dežele, njene vloge in njenih nalog.

Vendar pa obstaja največja enotnost na tem področju, ko pride do potrebe, da se presodi, če mora biti Komunistična partija Italije prisotna ali ne, če mora imeti svoj aktivni delež v političnem vodstvu naše dežele. Tu je lahko mnogo razlik, toda konec koncev obstaja še danes v vrhovih italijanskega vodilnega razreda globoka enotnost glede na smislu, da je treba Komunistično partijo Italije, kljub temu kar že predstavlja duhovno in idejno, kot politična in materialna organizirana sila, smatrati za silo,

Kriza v K. D.

V naši deželi lahko gledamo z zaupanjem ne samo na mednarodni maršev tudi na notranji položaj. Ne samo na vlogo, ki jo lahko italijanski ljudski razredi igrajo pri uveljavljanju politike pomiritve, marveč tudi na vlogo, ki jo lahko igrajo italijanski ljudski razredi pri uveljavljanju nove gospodarske in nove demokratične politike.

Se vedno pa je potrebna akcija in borba. Pobiramo sadove naše politike in naše akcije, sadove borbenosti, poizrtovanja in junaštva italijanskih delovnih ljudi. Na terenu razvoja italijanske politike moramo nadaljevati po poti te borbe, po poti, ki nam jo je posebno jasno nakazal 8. kongres naše Partije.

Kadar podčrtujem, tovariši, da je na vrhu italijanskega vodilnega razreda glede na notranje probleme države in zlasti glede na zadržanje, ki ga je imeti do naše Partije, več enotnosti kot pa pri problemih odnosov s Sovjetsko zvezo in socialističnimi deželami, nočem zmanjšati vrednosti in važnosti krize, ki izpodkopava italijanske vodilne politične sile v njihovih temeljih, krize, ki izpodkopava Krščansko demokracijo in njene množične organizacije. Kriza v K. D. obstaja in je globoka, dotika se vrha, ko se razpravlja o načinu pobiranja Komunistične partije, ko gre za izbiro linije tipa Fanfani ali linije tipa Segni ali tipa De Gasperi. Tedaj so tam nesoglasja, ki se vrtijo vedno okrog načina kako neutralizirati in izključiti Komunistično partijo iz demokratičnega življenja naše dežele. Obstaja globoka kriza na bazi, v srednji vodilni skupini Krščanske demokracije, tudi glede tega vprašanja, v smislu, da velik del baze Krščanske demokracije, vmesne vodilne skupine K. D., ki je bolj povezana s socialnimi zahtevami delovnih množic, z njihovimi zahtevami po miru in svobodi izjavlja pritisk, da se spremeni zadržanje tudi do Komunistične partije. Do te Komunistične partije, ki jo po tolikih letih borbe imajo pred seboj močnejši in bolj kot kdaj koli prepričano v svoje možnosti, da napreduje do uresničenja svojih ciljev.

Na tej podlagi, tovariši, postavljamo danes z veliko odločnostjo skupno s ciljem mednarodne pomiritve tudi cilj pridobitve nove demokratične večine. Čeprav ugotavljamo določeno zamudo v premikih na vrhu italijanskega vodilnega razreda in odpore, čeprav opažamo tra-

ki jo je treba odrezati od italijanskega demokratičnega življenja.

To, da podčrtamo različnost v gibanju in razvoju položaja, da podčrtamo, da ni avtomatizma in mehanizma pri prenašanju pomiritve in politike v notranjosti raznih držav. Kajti za nas so velikega pomena na primer — poleg odpora, ki ga pomirjevalna politika srečuje tudi na vrhu vladnega vodilnega razreda — odkrito protidemokratska stališča, kot se pokazujejo v Franciji ali v drugih deželah. Pomirjevalni proces na mednarodni ravni spremlja lahko proces zakrknjenja vodilnih razredov v notranjosti vsake države proti napredovanju sil dela in demokracije. Ta zakrknje na stališča se pa vendar lahko porazi s pravilno politiko, z borbenostjo in enotnostjo delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Zato vidimo mi v obeh pogledih, v obeh procesih, ki se razvijajo na mednarodnem in narodnem področju, določene stične točke zlasti kar se tiče osnovne sile, ki jih je porodila, to je volje ljudskih množic po miru in blaginji. Vidimo tudi razlike, ki jih poraja moč vodilnih kapitalističnih skupin ter sposobnost in moč delavskega razreda in partij, ki ga vodijo.

Starih konservativnih stališč in pripravljanih novih, bolj spletkarskih stališč reformističnega ali celo psevdoreformističnega tipa, kot je Fanfanijevo, čeprav vidimo ta stališča in jih znamo individualizirati in zelo dobro razsvetliti po njihovi vsebini, ki je v bistvu ista, pripisujemo veliko, ogromno vrednost temu, kar se dogaja na bazi Krščanske demokracije, v množičnih organizacijah, ki so pod vplivom te velike stranke, v sindikatih, v organizaciji katoliških delavcev (ACLI), v združenstvu in tolikih drugih.

Nova demokratična večina

Vi vsi veste, kot jaz, da Krščanska demokracija končno ne odklanja ideje nove večine, premaknjene na levo, da se KD ne brani sprejeti obveznosti, da pretrga vezi s politično desnico v parlamentu in da nasprotno odločno, spretno in zelo hitro navsko vzpodbuja Socialistično partijo, da pristopi v vlado. KD trdi in ponovno proglasa svojo željo, da sestavi novo vlado, da sprejme socialiste v novo vladno formacijo in, naravno nadaljuje ta govor z zahtevno preloma med PSI in KPI. S tem jasno kažejo psevdodemokracijo, pošteno demokratično, če nadaljuje svojo borbo proti KPI, če vztraja na stališču izključitve KPI iz nove večine.

To ni, tovariši in tovarišice — in to smo izjavili v naših tezah in prek govorov naših voditeljev — problem parlamentarne alkimije, ne gre za razdelitev ministrskih listnic, ne gre za priznanje ugleda tega ali onega voditelja delavskega gibanja, gre za bistvo stvari.

Problem nove demokratične večine je problem nove politike na področju demokracije, gospodarstva, zunanje politike. Ni mogoče ločiti problema nove demokracije večine od problema demokratske politike na gospodarskem in socialnem področju, na področju notranje in mednarodne politike. Izkušnja preteklosti jasno dokazuje, da so parlamentarne in vladne spletke, ki so se vršile brez jasne demokratične vsebine, vedno

končale slabo in to so drago plačale tiste politične skupine, kot socialdemokracija in republikanska stranka, ki so vstopile v vladne formacije brez jasnih programskih obvez.

Toda poleg preteklosti obstajajo tudi stvarna dejstva, ki jih v političnem življenju ni mogoče prezreti. Stvarno dejstvo je, da potrebuje uresničenje demokratične politike na gospodarskem področju in na področju političnih struktur naše dežele borbeno sodelovanje delavskega razreda. Stvar je v tem, da nova gospodarska politika, nova demokratična politika zahtevata omejitve oblasti mono-

polističnih skupin, omejitve gospodarske in politične oblasti najmočnejših skupin italijanskega kapitalizma: industrijskega, agrarnega in finančnega. Omejitve te oblasti se mora izvršiti s podpravljenjem a tudi s aktivno politiko obširne industrializacije dežele, ki naj sloni na razvoju malega in srednjega produktivnega podjetja v industriji in kmetijstvu in na razvoju državne industrije; ki naj sloni na tesni povezavi, na pozitivnem potisku produktivne dejavnosti državne ter male in srednje industrije. Ne gre samo za nevtraliziranje negativne sile nacionalnega go-

spodarskega življenja, kot so monopoli, gre za nadomestitev negativne sile monopolov s pozitivno silo vseh tistih energij, ki imajo v naši deželi še verno funkcijo gospodarskega napredka in razvoja in te sile se danes, v konkretnem položaju naše države, našega Juga, v deželnih položajih Toscani, Umbrie, Marche — v položaju industrije ter malo in srednje proizvodnje podjetje. To pomeni, da borbe za uresničenje te gospodarske politike ni mogoče voditi in ne zmagati brez prispevka velikega dela delavskega razreda, ki sledi Komunistični partiji Italije.

Nahajamo se pred situacijami, ki so popolnoma nove. Kako je mogoče danes ostati še pri 1945, 46, 47 in 48? Danes, ko ni več nikogar, ko ostane v vsem svetu morda samo še Adenauer in kak njegov hlapec; danes, ko menja Eisenhower, menja Mac Millan in ko menjajo voditelji angleške ter francoske buržoazije, ko menjajo vsi. Zakaj se ne bi nekaj spremenilo tudi v Trstu, v dramatičnem položaju kot živ in kot so njegovi izgledi?

Trst in vprašanje pomiritve

Danes imamo pred seboj vprašanje pomiritve. Jasno je, da je Trst zelo zainteresiran, da pride do čim hitrejšega razvoja politike pomiritve, njene uveljavitve in utrditve, prek sistema prijateljstva med državami z vsemi sistemi, ki naj potrdijo možnost uresničitve politike mirnega sožitja.

Trst je med italijanskimi mesti najbolj zainteresirano pri politiki miru, ker je obmejno mesto, ker je bilo vedno velik mednarodni emporij in ker je njegova bodočnost odvisna še vedno od pozitivne njegovih tradicionalnih dejavnosti, ki so ustvarile iz Trsta veliko mesto, ga uveljavile ne samo v Italijo, marveč tudi v svet, kot veliko trgovsko mesto in mesto mednarodnega pomorskega prometa. Rekli bi, da je Trst predvsem mesto miru in da je Trst najbolj naravna stvar, da so vsi Tržačani spoznavni in zahtevni po politiki pomiritve, borbi proti nevarnosti povratka hladne vojne, v zahtevi politike mirnega sožitja med državami. Če obstoja v Italiji mesto, ki bi se moralo odlikovati v tej akciji, je to prav Trst, ki bi se moral odlikovati po enotnosti svojega prebivalstva. V preteklosti je Trst vršil mednarodno vlogo, ki je — zaradi mednarodnega značaja njegovega prometa — poznala zahteve po avtonomiji tudi do italijanske države. Danes je način postavljanja te zahteve in lastna osebnost mesta in Ozeplja v tem, da postane avantgarda akcije za pomiritev, da v tem smislu prenese svoje zahteve po lastni mednarodni fiziognomiji, mednarodni vlogi, da to uveljavi s stališčem avantgarde v borbi za pomiritev.

Sodelovanje z zaledjem

Trst je zainteresiran na politiki prijateljstva z Jugoslavijo, Češkoslovaško, Avstrijo, Madžarsko, obema Nemčijama, z vsemi državami, ki so zainteresirane pri pomorskem prometu tržaške luke. V novem položaju bo Trst s pravilno politiko brez dvoma lahko načel z zaupanjem vse probleme, ki se porajajo iz

med procesom združitve in razvoja borbe prizadetih krst. Za pripadnike delavskega razreda ni težko najti temeljnega pomena, to je vključitev v tržaški položaj subjektivnih elementov, ki jih v drugih pokrajinah Italije ni, položaj nastal po osvoboditvi, napitovanje nacionalizmov. To je povzročilo velik zastoj in je, po mojem mnenju, eden od osnovnih elementov, ki dajo razlago za zakasnitev. Toda ko smo to povedali, mislim, da lahko rečem še nekaj vsem Tržačanom, Italijanom in Slovencom, delavcem in drugim; vsem Tržačanom, ki so prizadeti zaradi politike monopolov in vlade: ali morajo res vedno delovati, ali morajo delovati vedno subjektivni in negativni elementi, ki so nastali z načinom in oblikami, po katerih je prišlo do osvoboditve Trsta in razvojev tek po osvoboditvi? Ali mora biti Trst definitivno obojen zaradi obstoja omenjenih negativnih elementov? Ali ni mogoče najti poti za premostitve? Ali v Trstu, kjer smo, kjer ste v enakem in morda celo slabšem položaju kot na Siciliji in v dolini Aoste, prav nič ne morejo služiti izkušnje teh pokrajin?

Čas je, da se postavi to vprašanje, ker je jasno, da stoji stvari prav v tem smislu. Gre za to, da se v Trstu premosti nemogoč položaj, da se najde pot, edino pot, ki lahko zagotovi Trstu mirno bodočnost, in rekel bi, skoro procvit. To je edina pot, ki tudi obstoja. In Tržačani morajo imeti toli-

ko poguma, da jo najdejo. Komunistična partija prav tako le: Tržačani morajo imeti pogum da uresničijo konvergenca prizadetih krst, ki so potrebne za premostitev paralizirane političnega položaja delovnih množic in tržaškega prebivalstva, za obrambo njihovih koristi in njihove bodočnosti.

Nova demokratična večina ni mogoča brez KPI

In ko pravijo, da nočejo KPI v novi demokratični vzpostavitvi, pravijo dejansko, da nočejo nove gospodarske politike, ker se nočejo poslužiti tistih sil, ki so res zainteresirane in imajo ideološko, organizacijsko in borbeno sposobnost, da vodijo naprej to veliko bitko za novo gospodarsko politiko. Nova politika je za nas politika zaposlitve, odprave brezposelnosti; pomeni uspešni vzpostavitvi politiko za pozitivne in politiko medznih izboljšanj s premostitvijo socialno najbolj zaostalih položajev, ki jih predstavljajo dežele na jugu. Bitke za gospodarski in socialni napredak, za uveljavitev resnično demokratične linije v naši državi ni mogoče dobiti brez sodelovanja velike sile, ki jo predstavlja KPI.

Ko govorimo o novem demokratičnem življenju, o novi demokraciji v naši državi, vemo, da to pomeni naglo izvedbo deželnih ustanov, vstop delavskih sindikatov, vseh sindikatov, v gospodarsko in socialno življenje naše države z njihovim aktivnejšim sodelovanjem v vseh organizacijah, ki odločajo o gospodarski in socialni politiki, to je s sklepi, ki naj juridično in dejansko omogočijo delavskemu razredu in delovnim ljudem, da izvajajo svoje možnosti in sposobnosti pritiska, kot jih danes obilno, brez meja in z vsakim sredstvom izvajajo monopolistične skupine in stari vodilni razredi. To pomeni povrniti parlamentu vse njegove prednosti, obči-

O tržaških vprašanjih

Pri tej točki si moramo postaviti vprašanje. Oprostite mi, če bom nekoliko posegel v položaj Trsta. Če pazljivo preučimo poročilo o delovanju Federacije Partije v Trstu. Delavske zbornice CGIL zadrug, množičnih demokratskih organizacij, moramo brez dvoma potrditi, da imamo pred seboj pozitiven obračun in da se je na področju borbe za gospodarsko obnovo Trsta, za obrambo industrije, ustanovitve dežele, vodilo pravilno politiko in beležimo junaške borbe.

Toa nobenemu izmed nas ne bo — po mojem mnenju — težko ugotoviti, da obstoja nesorazmerje med stanjem depresije mesta in tržaškega področja, trajanjem te depresije — gre dejansko že za kronično stanje — in med tem kar se je uresničilo. Proces združevanja krst, ki so bile prizadete po politiki monopolov in vlade, ni sorazmeren s težkim položajem pretežne večine prebivalstva in dramatičnostjo perspektiv. Imamo namreč pretekli in sedanji položaj, ki je težak ter prihodnost, ki ne obeta rešitev. Preprosto povedano: položaju, ki je nekako kot na Siciliji, ne odgovarja rešitev "siciliskega tipa". Položaj je seveda dosti bolj zapleten, toda zakaj je tako nesorazmerje? Nočem delati opazk federaciji Partije, ker sem že upošteval dosežene pozitivne rezultate.

Poisitati je treba vzroke nesorazmerja, ki je med stanjem kronične depresije, brez perspektiv rešitev in

političnih skupin, omejitve gospodarske in politične oblasti najmočnejših skupin italijanskega kapitalizma: industrijskega, agrarnega in finančnega. Omejitve te oblasti se mora izvršiti s podpravljenjem a tudi s aktivno politiko obširne industrializacije dežele, ki naj sloni na razvoju malega in srednjega produktivnega podjetja v industriji in kmetijstvu in na razvoju državne industrije; ki naj sloni na tesni povezavi, na pozitivnem potisku produktivne dejavnosti državne ter male in srednje industrije. Ne gre samo za nevtraliziranje negativne sile nacionalnega go-

spodarskega življenja, kot so monopoli, gre za nadomestitev negativne sile monopolov s pozitivno silo vseh tistih energij, ki imajo v naši deželi še verno funkcijo gospodarskega napredka in razvoja in te sile se danes, v konkretnem položaju naše države, našega Juga, v deželnih položajih Toscani, Umbrie, Marche — v položaju industrije ter malo in srednje proizvodnje podjetje. To pomeni, da borbe za uresničenje te gospodarske politike ni mogoče voditi in ne zmagati brez prispevka velikega dela delavskega razreda, ki sledi Komunistični partiji Italije.

Nova demokratična večina ni mogoča brez KPI

In ko pravijo, da nočejo KPI v novi demokratični vzpostavitvi, pravijo dejansko, da nočejo nove gospodarske politike, ker se nočejo poslužiti tistih sil, ki so res zainteresirane in imajo ideološko, organizacijsko in borbeno sposobnost, da vodijo naprej to veliko bitko za novo gospodarsko politiko. Nova politika je za nas politika zaposlitve, odprave brezposelnosti; pomeni uspešni vzpostavitvi politiko za pozitivne in politiko medznih izboljšanj s premostitvijo socialno najbolj zaostalih položajev, ki jih predstavljajo dežele na jugu. Bitke za gospodarski in socialni napredak, za uveljavitev resnično demokratične linije v naši državi ni mogoče dobiti brez sodelovanja velike sile, ki jo predstavlja KPI.

Ko govorimo o novem demokratičnem življenju, o novi demokraciji v naši državi, vemo, da to pomeni naglo izvedbo deželnih ustanov, vstop delavskih sindikatov, vseh sindikatov, v gospodarsko in socialno življenje naše države z njihovim aktivnejšim sodelovanjem v vseh organizacijah, ki odločajo o gospodarski in socialni politiki, to je s sklepi, ki naj juridično in dejansko omogočijo delavskemu razredu in delovnim ljudem, da izvajajo svoje možnosti in sposobnosti pritiska, kot jih danes obilno, brez meja in z vsakim sredstvom izvajajo monopolistične skupine in stari vodilni razredi. To pomeni povrniti parlamentu vse njegove prednosti, obči-

O tržaških vprašanjih

Pri tej točki si moramo postaviti vprašanje. Oprostite mi, če bom nekoliko posegel v položaj Trsta. Če pazljivo preučimo poročilo o delovanju Federacije Partije v Trstu. Delavske zbornice CGIL zadrug, množičnih demokratskih organizacij, moramo brez dvoma potrditi, da imamo pred seboj pozitiven obračun in da se je na področju borbe za gospodarsko obnovo Trsta, za obrambo industrije, ustanovitve dežele, vodilo pravilno politiko in beležimo junaške borbe.

Toa nobenemu izmed nas ne bo — po mojem mnenju — težko ugotoviti, da obstoja nesorazmerje med stanjem depresije mesta in tržaškega področja, trajanjem te depresije — gre dejansko že za kronično stanje — in med tem kar se je uresničilo. Proces združevanja krst, ki so bile prizadete po politiki monopolov in vlade, ni sorazmeren s težkim položajem pretežne večine prebivalstva in dramatičnostjo perspektiv. Imamo namreč pretekli in sedanji položaj, ki je težak ter prihodnost, ki ne obeta rešitev. Preprosto povedano: položaju, ki je nekako kot na Siciliji, ne odgovarja rešitev "siciliskega tipa". Položaj je seveda dosti bolj zapleten, toda zakaj je tako nesorazmerje? Nočem delati opazk federaciji Partije, ker sem že upošteval dosežene pozitivne rezultate.

Poisitati je treba vzroke nesorazmerja, ki je med stanjem kronične depresije, brez perspektiv rešitev in

političnih skupin, omejitve gospodarske in politične oblasti najmočnejših skupin italijanskega kapitalizma: industrijskega, agrarnega in finančnega. Omejitve te oblasti se mora izvršiti s podpravljenjem a tudi s aktivno politiko obširne industrializacije dežele, ki naj sloni na razvoju malega in srednjega produktivnega podjetja v industriji in kmetijstvu in na razvoju državne industrije; ki naj sloni na tesni povezavi, na pozitivnem potisku produktivne dejavnosti državne ter male in srednje industrije. Ne gre samo za nevtraliziranje negativne sile nacionalnega go-

mirnodobskega trgovskega tekmovanja. Lotil se bo teh problemov z zaupanjem, da se bo uveljavil v tekmi z vsako državo, v vsemi svojimi energijami in sposobnostmi tudi na področju gospodarskega tekmovanja. Trstu ni treba gledati ljubosumno na nikogar; s pravilno politiko lahko napreduje tudi v pravilnem tekmovanju na podlagi demokratične gospodarske politike.

Jasno je, da je Tržaško ozemlje zelo zainteresirano pri razvoju državne industrije, ki naj pomeni sprostitve od vpliva monopolov in opustitve vsake iluzije, da je državna industrija sama zase lahko pozitivna. Treba se je zavedati, da je državna industrija pozitivna samo v okviru demokratične gospodarske politike in predvsem — n. pr. — v okviru politike, ki bo uresničila ustanovitve dežele in kar se tiče Tržaškega ozemlja, dežele s posebnim statutom, ki ga zahtevata.

Mislím, da o tem vprašanju ne more biti razlogov za razlikovanje. Z velikim zadovoljstvom sem bral resolucijo Krščanske demokracije iz Furlanije in Trsta, v kateri se vse pokrajinske organizacije KD ugodno izjavljajo za takojšnje ustanovitve

Za zmago so potrebne združene sile

Ce hočemo res rešiti omenjene probleme, če ne smatramo deželo kot nekaj abstraktnega, kot rešitev juridičnega in teoretskega vprašanja, ki se ga lahko reši danes ali jutri, marveč v resnici vidimo deželo v vlogi problemov, ki se tičejo kmetijstva, industrije, uprave, če hočemo izbežati bitke, ki jih je treba začeti za rešitev teh problemov, je treba izvesti konvergenca vseh sil. Vse sile so potrebne za zmago v tej bitki.

Zato je treba imeti danes pogum tudi o tej točki, ne smemo zaostati za pet, deset let; ozreti se je treba naokrog in videti, da vsi kakoraj naprej, vsi menjujejo. Zakaj bi se tudi o tem ne spremenilo nekaj v Trstu? Zakaj bi se ne gledalo bolj na prihodnost kot pa na preteklost?

To so vprašanja o katerih bo moral — po mojem mnenju — vaš kongres dati pozitiven in odločen doprinos. Videl sem poročilo tovariša Sema in dokumente, ki se tičejo problema. Problemi so postavljeni, predlogi izneseni, morda jih je treba še nekoliko izpopolniti in nato odločno, povesti partijo na pot iskanja konvergenca, ki so neogibno potrebne če hočemo, da bo mesto — ne partija — napravilo korake naprej, da jih bo napravilo Tržaško ozemlje, italijanski in slovenski delavci, katerih obstoj, blaginja in izboljšanje življenjskih pogojev so odvisni od rešitve težkih problemov Tržaškega ozemlja.

Partija gre naprej

Internacionalistični duh, ki preveva delovne ljudi Trsta ne daje nobenih dvomov o njihovi odločni akciji za mir, prijateljstvo z vsemi narodi, za nov položaj, ki naj postavlja prijateljske odnose sodelovanja s socialističnimi deželami. Zaupam v vašo borbo in v naše uspehe. Mislím, da je doprinos, ki ga daje v tem trenutku vam in vsemu italijanskemu delavskemu razredu, predkongresna diskusija naše partije, zelo važna in da predstavlja naš IX. kongres, za katerega boste vi poslali delegate, zelo važno etapo za napredovanje naše akcije.

Naš bodoči kongres bo nov dokaz naše moči, dokaz, da je nemogoče izravnati našo partijo iz najglobljih in najširših plasti italijanskih ljudskih množic. Kongres bo dokaz zrelosti naše partije, ki smo jo pridobili z razume-

vanjem stvarnosti sindikalnih in socialnih borb ter politike naše dežele.

Stalno smo korakali naprej, partija italijanskega delavskega razreda, njegova največja stranka, ne pozna od osvoboditve dalje niti trenutka zastaja v svojem pohodu, niti n. pr. takrat, ko je sindikalno gibanje nekoliko zaostalo.

Partija je šla naprej, ker je bila zavest o njenih nalogah in njenih političnih vlogah vedno zelo jasna, kot je bil vedno zelo jasen vpogled na perspektive italijanske politične borbe. Naša partija je šla vedno naprej, kljub temu, da se je proti njej osredotočil krizni ogenj vseh baterij konservativnih in reakcionarnih sil. Sli smo naprej

in premagali ter premostili vse ovire, uresničili smo bistveno enotnost v vrstah delavskega razreda, ki je vedno večja. Danes lahko gledamo na bodočnost z zaupanjem, ker nas dobri moči, ki jo dajejo uspehi komunistične partije v drugih deželah. To priznavamo in poudarjamo brez obotavljanja, tudi če bi bili enaki drugim italijanskim strankam, ki so brez vsakega oklevanja hvale uspehe ameriških strank, uspehe francoskih in nemških ter skrivale neuspehe strank, ki vodijo kapitalistično družbo. Hvaležni smo napredovanju komunističnih partij v drugih deželah in jih tudi valoriziramo, mo, kot valoriziramo dokaze, ki jih dajejo o konkretni stvarnosti, katero predstavlja komunistična ideologija, ustvarjalna sposobnost, marksizem-leninizem, ki postavlja na laž vse tiste, ki hočejo videti v socialističnih in komunističnih idealih delavskega razreda samo utopijo. V rokah imamo sile zgodovine, vemo, da stopamo po velikih stopinjah zgodovine, ki jo označujejo uspehi delavskega razreda v pretežnem delu sveta, uspehi, ki si jih je priboril delavski razred tudi v naši deželi. Korakamo naprej z zaupanjem, naproti novi demokratični družbi, naproti novi družbi, ki naj izvede načela ustave in ustvari pogoje za čisto obnovljeno družbo, da bo tako še hitreje stopali socialistični družbi naproti.

Za zmago so potrebne združene sile

Ce hočemo res rešiti omenjene probleme, če ne smatramo deželo kot nekaj abstraktnega, kot rešitev juridičnega in teoretskega vprašanja, ki se ga lahko reši danes ali jutri, marveč v resnici vidimo deželo v vlogi problemov, ki se tičejo kmetijstva, industrije, uprave, če hočemo izbežati bitke, ki jih je treba začeti za rešitev teh problemov, je treba izvesti konvergenca vseh sil. Vse sile so potrebne za zmago v tej bitki.

Zato je treba imeti danes pogum tudi o tej točki, ne smemo zaostati za pet, deset let; ozreti se je treba naokrog in videti, da vsi kakoraj naprej, vsi menjujejo. Zakaj bi se tudi o tem ne spremenilo nekaj v Trstu? Zakaj bi se ne gledalo bolj na prihodnost kot pa na preteklost?

To so vprašanja o katerih bo moral — po mojem mnenju — vaš kongres dati pozitiven in odločen doprinos. Videl sem poročilo tovariša Sema in dokumente, ki se tičejo problema. Problemi so postavljeni, predlogi izneseni, morda jih je treba še nekoliko izpopolniti in nato odločno, povesti partijo na pot iskanja konvergenca, ki so neogibno potrebne če hočemo, da bo mesto — ne partija — napravilo korake naprej, da jih bo napravilo Tržaško ozemlje, italijanski in slovenski delavci, katerih obstoj, blaginja in izboljšanje življenjskih pogojev so odvisni od rešitve težkih problemov Tržaškega ozemlja.

Partija gre naprej

Internacionalistični duh, ki preveva delovne ljudi Trsta ne daje nobenih dvomov o njihovi odločni akciji za mir, prijateljstvo z vsemi narodi, za nov položaj, ki naj postavlja prijateljske odnose sodelovanja s socialističnimi deželami. Zaupam v vašo borbo in v naše uspehe. Mislím, da je doprinos, ki ga daje v tem trenutku vam in vsemu italijanskemu delavskemu razredu, predkongresna diskusija naše partije, zelo važna in da predstavlja naš IX. kongres, za katerega boste vi poslali delegate, zelo važno etapo za napredovanje naše akcije.

Naš bodoči kongres bo nov dokaz naše moči, dokaz, da je nemogoče izravnati našo partijo iz najglobljih in najširših plasti italijanskih ljudskih množic. Kongres bo dokaz zrelosti naše partije, ki smo jo pridobili z razume-